

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS STATUTO 2, 43 IR 44 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. gruodžio 20 d. Nr. XIII-166
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. **Prievarta** – Specialiųjų tyrimų tarnybos veiklos metodas, taikomas atskleidžiant, tiriant ir užkardant nusikalstamas veikas ir administracinius nusižengimus, kai nevykdomi pareigūno teisėti reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus. Prievarta gali būti psichinė ir fizinė.“

2. Buvusią 2 straipsnio 3 dalį laikyti 4 dalimi.

3. Papildyti 2 straipsnį 5 dalimi:

„5. Kitos šio statuto 43 ir 44 straipsniuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme ir Lietuvos Respublikos policijos įstatyme.“

2 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„43 straipsnis. Prievartos priemonės ir jų naudojimo sąlygos

1. Pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinėms pareigoms įvykdyti. Pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Psichinę prievartą pareigūnas turi teisę panaudoti šio straipsnio 3 ir 4 dalyse arba šio statuto 44 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

3. Fizinę prievartą pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) apsisaugodamas ar apsaugodamas asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) asmenims vengiant vykdyti teisėtus pareigūnų reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenis paklusti), sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinasi);

3) atremdamas kėsinią į šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones, ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigrąžinti;

4) atremdamas statinių (įskaitant patalpas), transporto priemonių ar kito turto, teritorijų užpuolimus arba šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį arba kai turimais duomenimis juose gali slėptis asmenys, galimai padarę nusikalstamas veikas ar administracinius nusižengimus;

6) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (esant tarnybiniam būtinumui);

7) užkirsdamas kelią nusikalstamoms veikoms ar administraciniams nusižengimams.

4. Pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius žaloti asmenis;

2) pristatydamas į Specialiųjų tyrimų tarnybos patalpas, kitą instituciją ar įstaigą bėgti linkusius nusikalstamas veikas ar administracinius nusižengimus padariusius (galimai padariusius) asmenis ir atlikdamas minėtų asmenų apžiūrą.

5. Pareigūnas turi teisę transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę ją blokuodamas. Jeigu stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai, pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone stabdomą transporto priemonę taranuoti. Jeigu pareigūnas, vairuojantis transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus asmenų gyvybei ar sveikatai, po tokių veiksmų jis asmeniui turi suteikti reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti.

6. Pareigūnas kaip specialiąją priemonę turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą, iššaudamas į specialiųjų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus, kurių sukeliamas poveikis sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmens, prieš kurį naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

7. Kai nėra neišvengiamo pavojaus pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, specialiąsias priemones (išskyrus antrankius, asmenų sulaikymo, surišimo ar tramdymo priemones ar įrankius) naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jeigu pareigūnui žinoma arba yra akivaizdu, kad jie neįgalieji;

2) prieš asmenis, turinčius neliečiamybės teisę, jeigu pareigūnui žinoma, kad asmuo tokią teisę turi;

3) prieš moteris, jeigu pareigūnui žinoma arba yra akivaizdu, kad jos nėščios;

4) prieš nepilnamečius asmenis, jeigu jų išvaizda atitinka amžių.

8. Pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, asmeniui turi suteikti reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie pareigūno panaudotą fizinę ar psichinę prievartą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

9. Pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos naudojimu. Pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

10. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir panaudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.“

3 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 44 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„44 straipsnis. Šaunamojo ginklo naudojimas

1. Šaunamasis ginklas gali būti panaudotas tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina ir kai psichinė ir fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Pareigūnas, įgyvendindamas Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatyme nustatytas teises ir pareigas, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenis šiais atvejais:

1) atremdamas ginkluotus Specialiųjų tyrimų tarnybos patalpų (įskaitant teritorinių padalinių patalpas) ir teritorijų, transporto priemonių užpuolimus;

2) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;

3) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

4) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, kuris savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai.

3. Pareigūnas, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei ar sveikatai, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto priemonę, jeigu kyla neišvengiamas pavojus pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

4. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą, pareigūnas privalo įspėti apie tokį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti pareigūno teisėtus reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenis paklusti), išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.

5. Pareigūnas, nesukeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą ar išsikviesti pagalbą.

6. Jeigu neišvengiamo pavojaus pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai nėra, šaunamąjį ginklą panaudoti draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus atvejus;

2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei bei sveikatai ar visuomenės saugumui.

7. Pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

8. Pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamojo ginklo panaudojimu. Pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

9. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalys ir 6 dalies 1 punktas netaikomi tais atvejais, kai šaunamasis ginklas naudojamas kaip specialioji priemonė.“

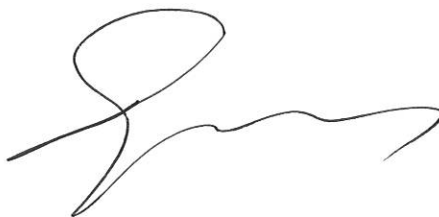
4 straipsnis Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė